

NATURA 2000

STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

DLA OBSZARÓW SPECJALNEJ OCHRONY (OSO)
DLA OBSZARÓW SPEŁNIAJĄCYCH KRYTERIA OBSZARÓW O ZNACZENIU
WSPÓLNOTOWYM (OZW)

I
DLA SPECJALNYCH OBSZARÓW OCHRONY (SOO)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. TYP **1.2. KOD OBSZARU** **1.3. DATA OPRACOWANIA** **1.4. DATA AKTUALIZACJI**
B PLH020019 2002-10 2008-02

1.5. POWIĄZANIA Z INNYMI OBSZARAMI NATURA 2000

1.6. INSTYTUCJA LUB OSOBA ZBIERAJĄCA INFORMACJE:

E. Szczęśniak, Inst. Biol. Roślin Uniwersytetu Wrocławskiego; K. Świerkosz, Muzeum Przyrodnicze Uniw. Wrocław.;
Furmankiewicz J., Inst. Zool. Uniw. Wrocław.; Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków.

1.7. NAZWA OBSZARU:

Pasma Krowiarki

1.8. WSKAZANIE I ZAKLASYFIKOWANIE OBSZARU:

DATA ZAPROPONOWANIA JAKO OZW

2007-08

DATA ZATWIERDZENIA JAKO OZW

2008-12

DATA ZAKLASYFIKOWANIA JAKO OSO

DATA ZATWIERDZENIA JAKO SOO

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. POŁOŻENIE CENTRALNEGO PUNKTU OBSZARU

DŁUGOŚĆ GEOGRAFICZNA

E 16 45 23

SZEROKOŚĆ GEOGRAFICZNA

N 50 16 15

2.2. POWIERZCHNIA (ha):

5 423,2

2.3. DŁUGOŚĆ OBSZARU (km):

2.4. WYSOKOŚĆ (m n.p.m.):

MINIMALNA

350

MAKSYMALNA

964

ŚREDNIA

600

2.5. REGION ADMINISTRACYJNY (NUTS)

Kod	Nazwa regionu	%
PL517	Wałbrzyski	100

2.6. REGION BIOGEOGRAFICZNY

Nazwa regionu biogeograficznego
Kontynentalny

3. INFORMACJA PRZYRODNICZA

3.1. Typy SIEDLISK znajdujące się na terenie obszaru Natura 2000 oraz ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk

3.1.a. Typy SIEDLISK wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Kod	Nazwa siedliska	% pokrycia	Stożenie Reprezen.	Względna powierch	Stan zachow.	Ocena ogólna
6110	Skały wapienne i neutrofilne z roślinnością pionierską (<i>Alyso-Sedion</i>)	0,00	B	C	B	C
6210	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>) - priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków	1,76	B	C	C	C
6230	Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> - płaty bogate florystycznie)	0,69	B	C	A	B
6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostyilion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	0,04	A	C	A	B
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	8,81	A	C	A	A
6520	Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion</i>)	8,53	A	B	B	C
7220	Źródlika wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	0,01	A	C	A	A
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	0,04	A	C	A	A
8160	Podgórskie i wyżynne rumowiska wapienne ze zbiorowiskami ze <i>Stipion calamagrostis</i>	0,00	B	C	C	C
8210	Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami <i>Potentilletalia caulescentis</i>	0,00	B	C	B	B
8220	Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i>	0,00	B	C	B	C
8310	Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	0,00	A	C	A	A
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	1,21	A	C	A	B
9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	2,49	B	C	B	C
9150	Ciepłolubne buczyny storczykowe (<i>Cephalanthero-Fagenion</i>)	3,26	B	B	B	B
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	0,05	B	C	B	B
9180	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	0,20	B	C	B	B
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>)	0,93	B	C	C	C

3.2. GATUNKI, których dotyczy Artykuł 4 Dyrektywy Rady 79/409/EWG i gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

3.2.a. PTAKI wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie

3.2.b. Regularnie występujące Ptaki Migrujące nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie

3.2.c. SSAKI wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
1303	<i>Rhinolophus hipposideros</i>			R	R	C	B	C	B
1321	<i>Myotis emarginatus</i>	1-10i				C	B	C	C
1323	<i>Myotis bechsteinii</i>			R		C	B	C	C
1324	<i>Myotis myotis</i>	R		2 kol.		C	A	C	B
1355	<i>Lutra lutra</i>	1-5i				C	B	C	C

3.2.d. PŁAZY i GADY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie

3.2.e. RYBY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie

3.2.f. BEZKRĘGOWCE wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
1014	<i>Vertigo angustior</i>	P				C	B	B	B
1059	<i>Maculinea teleius</i>	7 loc.				C	B	C	B
1061	<i>Maculinea nausithous</i>	7 loc.				C	B	C	B

3.2.g. ROŚLINY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	POPULACJA	OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
1902	<i>Cypripedium calceolus</i>	2 st.	C	A	B	B

3.3. Inne ważne gatunki zwierząt i roślin

PTAKI

Populacja Motywacja

SSAKI

Populacja Motywacja

Eptesicus nilssonii
Eptesicus serotinus
Myotis daubentonii
Myotis mystacinus
Myotis nattereri
Plecotus auritus

R A
C C
R C
R C
R C
C C

PŁAZY

Populacja Motywacja

GADY

Populacja Motywacja

RYBY

Populacja Motywacja

BEZKRĘGOWCE

Populacja Motywacja

ROŚLINY

Populacja Motywacja

Anemone sylvestris
Aquilegia vulgaris
Atropa belladonna
Carex pulicaris
Carlina acaulis
Centaurium erythraea
Cephalanthera damasonium
Cephalanthera rubra
Colchicum autumnale
Convallaria majalis
Corallorhiza trifida
Dactylorhiza fuchsii
Dactylorhiza majalis
Dactylorhiza sambucina
Daphne mezereum
Digitalis grandiflora
Epipactis atrorubens
Epipactis helleborine
Galium pumilum
Gentiana cruciata
Gentianella amarella

VR D
C D
VR D
1 stan. A
C D
C D
C A
1 stan. A
C D
C D
C A
C A
C D
1 stan. A
C D
C D
3 stan. D
C D
C A
6 stan. D
2 stan. A

<i>Gentianella ciliata</i>	C	D
<i>Gymnadenia conopsea</i>	C	D
<i>Hedera helix</i>	C	D
<i>Hepatica nobilis</i>	C	D
<i>Jovibarba sobolifera</i>	5 stan.	D
<i>Leucojum vernum</i>	2 stan.	A
<i>Lilium martagon</i>	C	D
<i>Listera ovata</i>	C	D
<i>Muscari comosum</i>	2 stan.	A
<i>Neottia nidus-avis</i>	C	D
<i>Orchis mascula</i>	C	A
<i>Platanthera bifolia</i>	C	D
<i>Platanthera chlorantha</i>	P	D
<i>Polypodium vulgare</i>	C	D
<i>Primula elatior</i>	C	D
<i>Primula veris</i>	1 stan.	D
<i>Taxus baccata</i>	7 stan.	A
<i>Thlaspi perfoliatum</i>	1 stan.	A
<i>Veratrum lobelianum</i>	C	D
<i>Viburnum opulus</i>	C	D
<i>Vinca minor</i>	C	D

4. OPIS OBSZARU

4.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU

Klasy siedlisk	% pokrycia
Lasy iglaste	28 %
Lasy liściaste	7 %
Lasy mieszane	20 %
Siedliska leśne (ogólnie)	2 %
Siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie)	11 %
Siedliska rolnicze (ogólnie)	32 %
Suma pokrycia siedlisk 100 %	

OPIS OBSZARU

Krowiarki są niewielkim, silnie rozczłonkowanym pasmem górskim w obrębie Masywu Śnieżnika. Niewielkie wzniesienia zbudowane są ze zmetamorfizowanych wapieni, widocznych w postaci naturalnych wychodni skalnych oraz odstonięć w licznych kamieniołomach. Naturalne lasy, żyzne i bardzo bogate florystycznie, są obecnie poroździelane na niewielkie kompleksy, izolowane polami i łąkami. W pokryciu terenu dominują lasy, ponadto dużą powierzchnie zajmują pola i łąki. Pozostały teren to czynne kamieniołomy, nieużytki porolne w różnym stadium regeneracji oraz inne siedliska antropogeniczne.

4. OPIS OBSZARU

4.2. WARTOŚĆ PRZYRODNICZA I ZNACZENIE

Główną wartością obszaru są zachowane buczyny storczykowe. W sąsiedztwie odsłoneń wapieni, na piarżyskach wapiennych i inicjalnych stadiach gleb rozwinęły się bardzo rzadkie w Polsce murawy kserotermiczne z rzędu Brometalia erecti. Ogółem stwierdzono tu 12 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, pokrywających ok. 50% powierzchni obszaru. Murawy i buczyny nawapienne są siedliskiem wielu rzadkich, zagrożonych i prawnie chronionych gatunków roślin. Obszar ten ma szczególne znaczenie regionalne z uwagi na unikalne dla Dolnego Śląska nagromadzenie flory i fauny związanej z siedliskami wapiennymi. Obszar stanowi również ważną ostoję chiropterofauny. Łącznie występuje tu 5 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Obszar ma istotne znaczenie dla ochrony obuwika w skali Polski.

4.3. ZAGROŻENIA

Eksploatacja wapieni krystalicznych, zaniechanie wykaszania łąk, zaorywanie łąk i muraw kserotermicznych, wypalanie muraw.

4.4. STATUS OCHRONNY

Obszar w większości nie jest chroniony, obejmuje część Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego (28 800 ha; 1981).

4.5. STRUKTURA WŁASNOŚCI

Zróżnicowana struktura własności.

4.6. DOKUMENTACJA - ŹRÓDŁA DANYCH

Burić Z., Furmankiewicz J., Furmankiewicz M., Klodek R., Kokurewicz T., Telatyński S. 2001. Zimowe stanowiska nietoperzy na Ziemi Kłodzkiej. Szczeliniec. 149-168 5

Furmankiewicz J., Buric Z., Telatyński S. 2001. Nietoperze Ziemi Kłodzkiej. Pielgrzymy. Inf. Krajoz. SKPS, Wrocław. 112-130.

Furmankiewicz J., Kokurewicz T. 2002. Sprawozdanie z I etapu inwentaryzacji chiropterologicznej gminy Stronie Śląskie i gminy Bystrzyca Kłodzka. Urząd Wojew., Wrocław. Msc.

Gołąb Z., Cebra J. 2000. Osobliwości przyrodnicze góry Wapniarka w Krowiarkach na Ziemi Kłodzkiej. Chrońmy Przyr. Ojcz.

IOP PAN red. 2007 Raport dla Komisji Europejskiej z wdrażania Dyrektywy Siedliskowej w zakresie dotyczącym monitoringu msc., GIOŚ, Warszawa

Kossowska M. 2002. Porosty - dane niepublikowane (unpublished data).

Rogała W., Placek W., Wojtoń A. 1998. Nowe dane o krasie podziemnym Krowiarek (Sudety Wschodnie). Prace Inst. Geogr., ser. A. Geogr. Fiz. 9: 13-22.

Szczeńiak E., Świerkosz K. 2002. Siedliska przyrodnicze. Dane niepublikowane (unpublished data).

Szeląg Z. 2000. Rośliny naczyniowe Masywu Śnieżnika i Gór Białskich. Fragm. Flor. Geobot. 3: 3-255.

Świerkosz K. 2002. Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Lądek Zdrój. Fulica - Dolnośląski Urząd Wojew., Wrocław.

5. STATUS OCHRONNY OBSZARU ORAZ POWIĄZANIA Z OSTOJAMI CORINE BIOTOPES

5.1. DESYGNOWANE FORMY OCHRONY NA POZIOMIE KRAJOWYM I REGIONALNYM:

KOD % POKRYCIA

PL03 9,6 %

5.2. POWIĄZANIA OPISANEGO OBSZARU Z INNYMI TERENAMI:

desygnowanymi na poziomie krajowym lub regionalnym

KOD FORMY OCHRONY	NAZWA OBSZARU	TYP RELACJI	% POKRYCIA
PL03	<i>Śnieżnicki Park Krajobrazowy</i>	*	9,6

desygnowanymi na poziomie międzynarodowym

NAZWA STATUSU OCHRONY	NAZWA OBSZARU	TYP RELACJI	% POKRYCIA
-----------------------	---------------	-------------	------------

5.3. POWIĄZANIA OPISANEGO OBSZARU Z OSTOJAMI CORINE BIOTOPES:

KOD CORINE	TYP RELACJI	% POKRYCIA
G0J200400	*	0,0

6. DZIAŁALNOŚĆ CZŁOWIEKA NA TERENIE OBSZARU I W JEGO OTOCZENIU **I INNE CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA TEN OBSZAR**

6.1. GŁÓWNE CZYNNIKI I RODZAJE DZIAŁALNOŚCI CZŁOWIEKA ORAZ PROCENT POWIERZCHNI OBSZARU IM PODLEGAJĄCY

Wpływy i działalność na terenie obszaru:

kod	nazwa	intensywność	% obszaru	wpływ
101	<i>Zmiana sposobu uprawy</i>	B		-
160	<i>Gospodarka leśna - ogólnie</i>	B		0
161	<i>Zalesianie</i>	C		-
301	<i>Kamieniołomy</i>	B		-

Wpływy i działalność wokół obszaru:

kod	nazwa	intensywność	% obszaru	wpływ
-----	-------	--------------	-----------	-------

6.2. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

SPRAWUJĄCY NADZÓR (INSTYTUCJA LUB OSOBA):

Zarząd Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych we Wrocławiu, Oddział w Wałbrzychu, 58-300 Wałbrzych, Al. Wyzwolenia 20, tel. (0-74) 842-39-89;
RDLP we Wrocławiu, 50-357 Wrocław, ul. Grunwaldzka 90, tel. (0-71) 377-17-00

ZARZĄDZANIE OBSZAREM I PLANY:

7. MAPY OBSZARU

Mapy fizyczne obszaru

Numer mapy	Skala	Projekcja	Opis
M-33-58-C	1: 50000	PUWG 1992	Yes
M-33-70-A	1: 50000	PUWG 1992	Yes
M-33-70-B	1: 50000	PUWG 1992	Yes

Zdjęcia lotnicze obszaru

Numer	Obszar	Temat	Data
-------	--------	-------	------

8. ZDJĘCIA OBSZARU

Numer	Obszar	Temat	Autor	Data
-------	--------	-------	-------	------

4. OPIS OBSZARU

4.7. HISTORIA